

van de financiële crisis werd die leverage steeds groter. Er werd dus steeds meer geld uitgeleend zonder dat het eigen vermogen de hoogte in ging. Er is momenteel geen internationaal geharmoniseerde standaard om de leverage te berekenen omdat de boekhoudregels verschillen. Een Europese bank met een leverage van 50 is daardoor niet te vergelijken met een Amerikaanse bank die dezelfde ratio heeft. Een van de doelstellingen van de nieuwe regels is om tot een uniforme berekeningsmethode te komen.

Als de aanbevelingen van het Basel-comité worden uitgevoerd, zullen banken hun kapitaalbasis verder moeten versterken. Het is onduidelijk waar dit geld vandaan zal moeten komen. Aan de bestedingsdrift van de centrale banken zijn natuurlijke grenzen. Het wordt voor de overheden moeilijk om de schulden te blijven opstapelen zonder dat er op een gegeven moment een opwaartse druk op de rente komt. Een aanhoudend lage rente is juist cruciaal voor een verder economisch herstel.

GRAAICULTUUR

Er is de voorbije maanden veel te doen over de bonussen voor het management van de

banken. Onder druk van de publieke opinie willen overheden de bonussen zwaar belasten. Dit valt niet in goede aarde bij de toplieden van deze banken. Zo dreigde de raad van bestuur van Royal Bank of Scotland met opstappen als de Britse regering de bank zou verhinderen om bonussen uit te keren voor een bedrag van 1,5 miljard pond. De Britse regering verhoogde recent haar belang in de bank naar 84 procent. De bankenlobby argumenteert dat lagere bonussen de sector op langere termijn schade kunnen berokkenen omdat talent voor een ander carrièrepad zal kiezen.

Ook over dit onderwerp heeft het Basel-comité een mening klaar. De specialisten stellen voor om de bonussen te beperken en ook de uitbetaling van dividenden en de terugkoop van eigen aandelen aan banden te leggen als het nieuwe kernkapitaal onder een bepaald minimumniveau terugvalt. Over de exacte cijfers en ratio's zal de komende maanden nog hard worden onderhandeld tussen de bankenlobby en de regelgevende instanties. Bonussen helemaal afschaffen is politiek onhaalbaar.

Wie echter nuchter over het onderwerp nadenkt, kan niet anders dan tot de conclusie

komen dat beloning voor de 'goede' prestatie van de banken in 2009 werkelijk nergens op slaat. De winsten zijn namelijk uitsluitend te danken aan de kredietfaciliteiten die door de overheid zo goed als gratis ter beschikking werden gesteld. Dus eigenlijk komt de rekening van de bonussen op het bord van de belastingbetaler terecht.

OPSPLITSING

Systeembanken zijn instellingen die dusdanig groot zijn dat de omvang ervan het voortbestaan van het hele financiële systeem in gevaar brengt. Daarom moesten bepaalde instellingen vorig jaar koste wat het kost gered worden van de ondergang.

Europa telt vijftien banken waarvan het balanstotaal groter is dan het bbp van hun thuisland. Zo zijn de activa van BNP Paribas Fortis groter dan het Franse bbp en die van Barclays groter dan het Britse bbp.

De omvang van die banken is het voorbije jaar nog toegenomen. Dit lijkt vreemd, maar is het niet. Door de ondergang van kleinere concurrenten en met de hulp van overheidssteun konden deze systeembanken nog sterker worden. De Europese Commissie stuurt daarom aan op een opsplitsing van banken in kleinere entiteiten om de impact ervan op het globale financiële systeem te verkleinen.

De Verenigde Staten hielden zich lange tijd afzijdig van de Basel-akkoorden maar onder grote internationale druk zou daar vanaf 2011 verandering in komen. Intussen werken de Verenigde Staten zelf aan een regelgeving die systeembanken moet aanmoedigen om zich op te splitsen. Zo zouden banken met meer dan 50 miljard dollar aan activa en hedge funds met meer dan 10 miljard dollar aan activa verplicht worden om bij te dragen aan een speciaal reddingsfonds. Dit fonds moet 150 miljard dollar verzamelen en garant staan voor een ordelijke ontmanteling als er nog eens een grote bank zoals Lehman Brothers vorig jaar zou omvallen. De regelgevers van het Amerikaanse Congres willen ook de leverage beperken tot 15 en een raad oprichten die een bepaalde bank kan verplichten om zichzelf op te splitsen of kan verbieden om nog meer overnames te doen.

Sinds begin dit jaar zijn er in de Verenigde Staten 130 banken omgevallen. De Federal Deposit Insurance Corporation (FDIC), die de deposito's garandeert, moest vorig jaar 25 miljard dollar uitkeren. Dit jaar zal dit bedrag oplopen naar 30 miljard en de instelling verwacht dat de komende vier jaar nog eens 100 miljard nodig zal zijn. ■